

skulle underkaste sig; men det er dog bleven antaget, at denne Examen under ingen Omstændigheder kunde gjøre den egentlige Attestats, Universitetsexamen, overflødig; denne er under enhver Omstændighed absolut nødvendig. Herefter maa jeg tilstaae, at jeg ikke ret forstaaer, hvorledes da en saadan Institution, en saadan Grundregel i Landsloven uden Videre kan forsvinde og affattes blot ved en administrativ Resolution. Ganste vist er jeg jo ikke af den Mening, at alle de Bestemmelser, der vedkomme Examensvæsenet, navnlig Universitetets Examina, nødvendigvis skulle ordnes ved Lovgivningen, og at ikke Administrationen i visse Henseender her skulde have en vis Frihed, og det maa jo ganste vist ogsaa erkendes, at, da der mangler en Lovordning i denne Henseende, er Grændsen mellem, hvad der heraf kan ordnes administrativt og hvad der derimod maa henhøre under Lovgivningen, i flere Henseender ubestemt. Men, fordi Grændsen er vanskelig at finde, derfor kan man dog ikke sige, at der slet ingen Grændse er, og vil man nu sige, at det, der her tilsigtes, ikke i sig selv er nogen saa væsentlig Forandring, at der deri skulde kunne siges at ligge nogen egentlig Principforandring, saa vil jeg dertil svare med det Spørgsmaal, hvad det da egentlig er, der tilsigtes; thi derom have vi jo aldeles Intet undtagen de faa Ord, der staae i Finantsloven. Vi have dette, at Universitetsexamen skal affattes, men hvad der skal sættes istedetfor, hvorledes det Nye skal være indrettet, derom foreligger der ingen Plan, derom er der Intet foreslaaet os, aabenbart jo fordi den ærede Kultusminister er gaaet ud fra, at det er Forhold, der slet ikke vedkomme Rigsdagen, at det er Noget, som enhver Minister skal kunne ordne ganste efter sit Godtbefindende. Det er jo aabenbart noget ganste Ubestemt, Noget, hvis rette Betydning slet ikke er givet, dette, at der skal indføres en Examenscommission. Det kan være, at man derved tænker sig, at man istedetfor de Functionairer, som man nu har, og som nu danne Examenscommissioner ved Universitetet, vil ansætte andre faste Functionairer, i hvilket Tilfælde jo den Mulighed ikke er udelukket, at den hele Forandring slet ikke blev Andet end, at man, medens man lod de

nuværende Functionairer, som man ikke længere vil bruge, beholde deres Løn uden Arbejde, fik andre, som man tillige maatte lønne, saa at den dobbelte Lønning blev det hele Resultat. Man kan jo ogsaa tænke sig Examenscommissioner indrettede paa en ganste anden Maade. Man kan jo tænke sig, at Ministeren engagerer Mænd til at fungere ved hver enkelt Examen, ja principielt kan der Intet være til Hinder for, at han kan udnævne Examenscommissioner til at examinere enkelte Candidater. Naar det overhovedet skal være Ministeren tilladt efter sit Skjøn at affatte en Institution som Universitets-Examen, theologisk Attestats, saa seer jeg virkelig ikke, hvorfor han ikke ogsaa skulde være berettiget til at fritage dem, der vilde betræde den theologiske Bane, fra Afgangsexamen ved Universitetet; jeg seer ikke, hvorledes det da skulde kunne fonteneres, at det overhovedet skulde være nødvendigt at have studeret for at blive Geistlig. Ja! maaffee bør det heller ikke fonteneres; men det er dog i ethvert Fald, forekommer det mig, en Sag, der ikke kan overlades til Afgjørelse alene ved en Ministers Resolution, og det er denne Forudsætning, som ligefrem ligger til Grund for nærværende Bevilling, at alle de herhen hørende Forhold ere overladte til Ministerens Forgodtbefindende, at dem kan han ordne ganste, som han vil; det er denne Forudsætning, som jeg har troet at maatte reise mig imod, hvorfor jeg har troet at burde opfordre Thinget til at stemme imod Bevillingen. Jeg seer jo meget godt, at man vil gjøre den Indvending imod mig, at den Bevilling, som her er foreslaaet, ikke er Andet end en Gjentagelse af en Bevilling, der har staaet paa ældre Finantslove; men, foruden at jeg ikke paa nogen Maade kan anerkende, at en tidligere Finantsbevilling afgjør eller bør afgjøre Andet end den Pengesums Udredelse, hvorom der er Spørgsmaal, saaledes at den endog skulde kunne præjudicere vigtige Principspørgsmaal, maa jeg derhos bemærke, at, naar man seer ret paa Sagen, vil det dog nok ogsaa vise sig, at denne Sags tidligere Historie ingenlunde er en saadan, at man egentlig kan sige, at Bevillingen, som den nu foreligger, naturligt fremgaaer deraf. Jeg skal bemærke, at, dengang denne